

सचब्रह्मातत्रतत्रउडुपतिश्चंद्रइवप्रकाशमानोगंधमादनस्यद्रोणींदरीमवभासयन्नुपसप्तर्षेत्यन्वयः अमरपरिवृद्धैर्देवैर्द्रादिभिः ॥ ८ ॥ हंसयानेनोपलक्षणेनएनंपितरमुपलभमानः मत्पिताऽयमितिलक्षयन्पितापुत्राभ्यामनुप्रियव्रताभ्यांसहनारदः कृतांजलिः सन्सहसैवाभ्युत्थायार्हणेनपूजयासहोपतस्थेतुष्टाव प्रियव्रतंतदामंदरद्रोण्यांनारदःउपदिशति मनुश्चतनेतुमागतोऽस्तीतिज्ञातव्यम् ॥ ९ ॥ हेभारत भगवानादिपुरुषोब्रह्माऽपितंप्रियव्रतमितिहोवाचेत्यन्वयः तेननारदेनोपनीतमर्हणंस्यसः सूक्तवाकेनयथोचितवाक्येनअतिशयेनउदितावर्णितागुणगणाः अवताराः सुजयाःसर्वोत्कर्षाश्चयस्य ॥ १० ॥ प्रवृत्तिनिष्ठमद्वाक्यंप्रतिकूलंमत्वामय्यसूयांकरिष्यतीतिशंकमानोनाहमेवंवदामि किंतुमन्मुखेनहरिरेवत्वामाज्ञापयतीतिवदन्प्र

सतत्रतत्रगगनतलउडुपतिरिवविमानावलिभिरनुपथममरपरिवृद्धैरभिपूज्यमानःपथिपथिचवरूथशःसिद्धगंधर्वसाध्यचारणमुनिगणैरुपगीयमानोगंधमादनद्रोणीमवभासयन्नुपसप्तर्षिः ॥ ८ ॥ तत्रहवाएनंदेवर्षिर्हंसयानेनपितरंभगवंतंहिरण्यगर्भमुपलभमानःसहसैवोत्थायार्हणेनसहपितापुत्राभ्यामवहितांजलिरुपतस्थे ॥ ९ ॥ भगवानपिभारततदुपनीतार्हणःसूक्तवाकेनातितरामुदितगुणगणावतारसुजयःप्रियव्रतमादिपुरुषस्तंसदयहासावलोकइतिहोवाच ॥ १० ॥ श्रीभगवानुवाच निबोधतातेदमृतंब्रवीमिमाऽसूयितुंदेवमर्हस्यप्रमेयम् ॥ वयंभवस्तेततएषमहर्षिर्वहामसर्वेविवशायस्यदिष्टम् ॥ ११ ॥ नतस्यकश्चित्तपसाविद्यावानयोगवीर्येणमनीषयावा ॥ नैवार्थधर्मैःपरतःस्वतोवाकृतंविहंतुंतनुभृद्विभूयात् ॥ १२ ॥ भवायनाशायचकर्मकर्तुंशोकायमोहायसदाभयाय ॥ सुखायदुःखायचदेहयोगमव्यक्तदिष्टंजनतांगधत्ते ॥ १३ ॥

वृत्तिनिवृत्तिरहस्यमाह निबोधेतिनवभिः ऋतंसत्यम् अप्रमेयंदेवमसूयितुंदोषारोपेणद्रष्टुंनार्हसि तेतवततःतातःएषः त्वद्गुरुश्चमहर्षिः दिष्टमादिष्टमाज्ञां विवशाअस्वतंत्राःसंतोवहामः ॥ ११ ॥ विवशत्वमेवाहचतुर्भिःनेति तस्यकृतंतेननिर्मितं तनुभृज्जीवः तपआदिभिर्विहंतुमन्यथाकर्तुंनविभूयात्प्रभुर्नभवेत् मनीषयासामादिवुद्धिबलेन परतः बलवदाश्रयात् ॥ १२ ॥ तत्रदेहयोगेतावत्पारतंत्र्यंप्रसिद्धमित्याह भवायेति भवोजन्म भवायर्थमव्यक्तेनेश्वरेणदिष्टंदत्तंदेहयोगं जनताजीवसमूहः सदाधत्तेनत्वन्यथाकर्तुंशक्नोति अंगहेप्रियव्रत ॥ १३ ॥